

Odgovori so spisani na podlagi programskih izhodišč politične stranke Združena levica – Demokratična stranka dela (ZL-DSD)

SPLOŠNO:

Katera področja v Sloveniji je po vašem mnenju potrebno urediti? Pojasnite po 3 najpomembnejše rešitve na področjih, kjer menite, da so spremembe nujne.

V Združeni levici-Demokratični stranki dela na prvo mesto postavljamo področje dela, zdravstvenega varstva in varstva okolja. Izpostavljam pa:

- Uvedba ekonomske demokracije (sodelovanje delavcev pri upravljanju, obvezno delitev dela dobička med zaposlene, notranje lastništvo, delavski prevzemi, partnerski odnos med delom in kapitalom ter zadružništvo).
- Prepoved prekarnega in atipičnih oblik dela, dela na črno in socialnega dampinga.
- Sistemske spremembe pri upravljanju skupnega premoženja (odgovorno in nadzorovano upravljanje premoženja: v upravah in nadzornih svetih 50% država in ali lastniki-50% zaposleni in sindikati).

Kakšen je vaš program razvoja gospodarstva in delovnih mest v državi, usmeritev v razvoj novih, okolju prijaznih delovnih mest? Naštete 3 najpomembnejše cilje, ki jih boste zasledovali.

- Uvedba sonaravnega, socialno tržnega gospodarstva na temeljih "od-rasti" ("de-growth") in ekonomske demokracije.
- Oblikovanje razvojnih gospodarskih verig do končnih produktov z visoko dodano vrednostjo.
- Spodbujanje razvoja in inovacij s posebno davčno olajšavo za vse inovatorje.
- Prepoved prekarnega in atipičnih oblik dela, dela na črno in socialnega dampinga.
- Skrajšanje delovnika na šest ur za večino poklicev.

- V okviru delovnopravne zakonodaje moramo zagotoviti plačo za 1. Tarifni razred v obsegu, da bo pokojnina, za polno delovno dobo, vsaj 1 evro nad pragom revščine.
- Potrebno je dopolniti ZDR tako, da bodo delovna razmerja brez prekarne oblike,
- za postopno doseganje partnerskega odnosa med lastnikom in delavci pa bomo terjali sprejem zakona o soupravljanju, obvezni delitvi dela dobička in notranje lastništvo ter zakona o korporativnem upravljanju.

Našteto odpira pot za bistveno izboljšanje položaja zaposlenih, upravljanja in boljše poslovne rezultate ter participacijo zaposlenih pri delitvi. Urediti je treba položaj »samozaposlenih«.

Ali nameravate ohraniti obseg javnih storitev? Na kakšen način nameravate izboljšati učinkovitost, kakovost in dostopnost do javnih storitev? Navedite 3 ukrepe, ki jih boste predlagali v ta namen.

- Ohranitev najširše solidarnosti - javno zdravstvo, šolstvo, otroško varstvo, socialno skrbstvo, znanost, kultura in šport; povečanje % BDP za večjo kakovost teh sektorjev.

- Prenova zdravstvenega sistema (odprava dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, zamejitev privatizacije, ukinjanje koncesij, prioriteta osnovni zdravstveni dejavnosti in dispanzerski metodi dela - več preventive, nadzora kakovosti,...).
- Posodobitev pokojninskega sistema (zavarovanje pravic, solidarna vzdržnost pri zbiranju sredstev).
- Za medgeneracijsko sožitje in solidarnost.

Kako se po vašem mnenju lahko izboljša položaj mladih? Navedite 3 ukrepe, ki jih boste predlagali na tem področju.

- Prepoved prekarne in atipičnih oblik dela, dela na črno in socialnega dampinga.
- Gradnja neprofitnih stanovanj, ustanavljanje stanovanjskih zadrug in spodbujanje medgeneracijskega sobivanja.
- Uvedba sonaravnega, socialno tržnega gospodarstva temeljih "od-rasti" ("de-growth")
- Spodbujanje razvoja in inovacij s posebno davčno olajšavo za vse inovatorje.

TRG DELA:

Ali menite, da je potrebna reforma trga dela s spremembo Zakona o delovnih razmerjih? Če da, kakšna?

- DA, v ZDR je treba na novo urediti delovno razmerje, ki naj »pokrije« nesprijemljive oblike razumevanja in prakse.
- Prepoved prekarne in atipičnih oblik dela, dela na črno in socialnega dampinga.
- Skrajšanje delovnika na šest ur za večino poklicev.
- Pozitivna diskriminacija pri zaposlovanju težje zaposljivih skupin ljudi.
- Ohranjanje pravic delovnih ljudi – pravic iz dela in pravice do dela.

Kako gledate na prihodnost dela in na pojavljajoče se atipične in prekarne oblike dela?

- Prepoved prekarne in atipičnih oblik dela. Če ne odpravimo atipičnih oblik »zaposlovanja«, delo nima prihodnosti, ne prave cene.

Katere ukrepe boste predlagali za zaježitev naraščanja števila atipičnih in prekarne oblike dela?

- Najprej bomo okrepili inšpekcijski nadzor dela,
- Zavod za zaposlovanje RS mora prevzeti naloge, odgovornosti in dejavnosti za katere je bil ustanovljen – posredovanje med ponudniki in iskalci zaposlitev/dela.
- Ukinitvev agencij za posredovanje dela.
- Prekarne in atipične oblike zaposlovanja ne dajejo zaposlenim nikakršne varnosti ali perspektive.

Kako boste spodbudili večjo vključenost delavcev v vseživljenjsko izobraževanje in usposabljanje za soočanje s spremembami, ki jih prinaša tehnološki razvoj in napredek?

- Prvenstveno naj za to poskrbijo sindikati, ki so z zaposlenimi ves čas v neposrednem stiku.
- Skrajšanje delovnika na šest ur za večino poklicev, del časa namenjenega izobraževanju/usposabljanju/počitku.

Ali se nam v Sloveniji v prihodnje obeta dualni sistem trga dela? Zakaj? Če je odgovor pozitiven: kakšen dualni sistem, katere so temeljne značilnosti tega sistema?

- Ne sprejemamo »dualnega« trga dela, ker prinaša dolgoročno škodo.

Kako razumete pojem »fleksibilnost delovnega razmerja«? Ali sta fleksibilnost delovnega razmerja in zmanjševanje pravic delavcev neločljivo povezana? Zakaj?

- Fleksibilnost = v Sloveniji uporabljen pojem »koncept varne prožnosti«, kar pa ni nič drugega kot zmanjševanje delavskih pravic in njihove socialne varnosti, saj je podlaga za prekarne oblike dela znotraj katerih ni nikaršnih pravic kot so človeka vredna plača, nadomestilo za čas odsotnosti zaradi bolezni, dopust, božičnica, ...
- Ne podpiramo fleksibilnosti delovnega razmerja in ne podpiramo zmanjševanje pravic delavcev.
- Ne glede na izobrazbo, nacionalnost, spol ali formalno obliko zaposlitve so te reforme koristile predvsem delodajalcem, ki so znižali stroške dela in povečali dobičke. Produktivnost se ni povečala, nekdanje redne zaposlitve, kolektivne pogodbe in socialno varnost pa so zamenjale začasne, negotove in slabo plačane (prekarne) oblike dela

EKONOMSKO PODROČJE:

Ali menite, da je raven in distribucija plač v Republiki Sloveniji ustrezna ali ne, in če ne, v čem vidite problem in v čem rešitev?

- Ni ustrezna, povečevanje neenakosti pri razdelitvi.
- Vse plače v državi so prenizke, razen menedžerske! Problem je v nepravični delitvi ustvarjenega: eni dobijo preveč (lastniki) drugi premalo (zaposleni).
- Plače je treba urediti, začevši pri prvem tarifnem razredu, kjer so daleč pod pragom revščine.
- Zakon o minimalni plači pa mora določiti tisto najnižjo mejo, ki bo zagotovila pokojnino za polno delovno dobo vsaj 1€ nad pragom revščine. Vse drugo je za nas nesprejemljivo.
- Omejitev plačnega razmerja na 5:1; višja obdavčitev nad to mejo.

Kakšna je vaša usmeritev na področju davčne politike; ali podpirate dodatno prerazdelitev davčnih bremen (z dela in potrošnje na kapital) in s tem nadaljnjo davčno razbremenitev dela in plač?

- Podpiramo dodatno prerazdelitev davčnih bremen z dela in potrošnje na kapital.
- Podpiramo pravičnejši progresivni davčni sistem, povečanje davkov na kapital in dobiček ter uvedba pravičnega davka na premoženje.
- Obdavčitev visokih dohodkov (nad 5.000 € bruto).

Ali bi morala biti po vašem mnenju takšna prerazdelitev z vidika javnofinančnih prihodkov nevtralna, in če ne, s kakšnimi ukrepi bi izpad nadomestili, katere javne storitve ali transferje iz proračuna bi zmanjšali ali ukinili?

- Prerazdelitev davčnih bremen mora biti, z vidika javnofinančnih prihodkov, nevtralna.
- Dodatna sredstva iz povečanje davkov na kapital in dobiček ter uvedba pravičnega davka na premoženje.

Kaj menite o spremembi sistema davčnih olajšav, znižanju stopnje DDV in uvedbi dodatne znižane stopnje DDV za posamezne ključne izdelke za mlade družine, za ključne življenjske artikle?

- Strinjamo.
- Podpiramo davčne razbremenitve za pridelavo hrane (samooskrba), znižanje DDV za prehrano v javnih zavodih, državni upravi in za BIO proizvode pa tudi za otroško obutev in oblačila ter drugo opremo (posteljica, voziček, igrala).

Ali ste pripravljeni podpreti spremembo zakona o minimalni plači, s katero bi se iz definicije minimalne plače izločili vsi dodatki?

- DA! Za ZL-DSD mora biti minimalna plača takšna, da bo tudi najnižja pokojnina za polno delovno dobo vsaj 1€ nad pragom revščine.

Ali se strinjate, da se uvede obvezna delitev dobička med zaposlene?

- DA.

Ali nameravate ohraniti enotni sistem plač v javnem sektorju? Ali menite, da je potreben kakšnih sprememb, in če da, katerih (naštejte ključne 3)?

- Zagovarjamo enotni sistem in nagrajevanje po delu.

Ali nameravate zaključiti pogajanja s sindikati javnega sektorja, ki jih je začela prejšnja vlada, in če da, kakšna bodo vaša izhodišča oziroma ali boste upoštevali tisto, kar je bilo z večino sindikatov v dosedanjih pogajanjih že usklajeno?

- Vlada mora spoštovati vse kar je bilo že usklajeno v dosedanjih pogajanjih.

ENAKE MOŽNOSTI:

Kakšen je vaš pogled na vlogo družine (žensk) pri dolgotrajni oskrbi? Je skrb za ostarele predvsem naloga in odgovornost družine v obliki neformalne oskrbe na domu ali je oskrba naloga in odgovornost države in lokalne skupnosti v obliki formalne oskrbe, ki jo izvajajo javne in zasebne institucije?

- Dolgotrajno oskrbo je potrebno zagotoviti s strani družine v omejenem obsegu.

- Del dolgotrajne oskrbe mora prevzeti lokalna skupnost in država tako, da se poveča pomoč na domu oskrbe potrebnih na eni in dovolj mest v domovih za starejše na drugi strani. Vse na neprofitni podlagi!
- V zasebnem sektorju, ki teži k dobičku, dolgotrajne oskrbe **ne** zagovarjamo, ker je ali predraga za večino potrebnih ali pa slabša.
- Spodbujanje medgeneracijskega sobivanja.

Razlike v plačah med spoloma se po letih povečujejo. Kaj boste naredili, da se ta trend zaustavi?

- Sprejeti je potrebno zakonsko določbo.
- Visoke kazni za podjetja, ki ne upoštevajo enakosti v plačah po spolu.

Kaj boste naredili, da boste zmanjšali brezposelnost mladih, izobraženih žensk?

- Ohranjanje pravic delovnih ljudi, pravična delitev, zmanjševanje razlik in družbene neenakosti.
- Spodbujanje razvoja in inovacij s posebno davčno olajšavo za vse inovatorje.
- Ekonomska demokracija - sodelovanje delavcev pri upravljanju, obvezno delitev dela dobička med zaposlene, notranje lastništvo, delavski prevzemi, partnerski odnos med delom in kapitalom ter združništvo

VARNOST IN ZDRAVJE:

Kaj konkretno boste storili za uvedbo diferencirane prispevne stopnje za zavarovanje za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni kot ekonomsko spodbudo za vlaganje v varnost in zdravje pri delu?

- Predlagali bomo dopolnilo zakona o zdravstvenem zavarovanju!

Kdaj boste, če boste na oblasti, sprejeli novi Pravilnik o poklicnih boleznih? In zakaj mislite, da ga ni že od osamosvojitve dalje?

- Takoj. Prevelik vpliv gospodarske zbornice.

SOCIALA:

Ali boste upoštevali usklajena Izhodišča za prenavo pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki jih je sprejel Ekonomsko-socialni svet, in skupna stališča sindikalnih central, s katerimi naslednjo koalicijo seznanjajo, kakšno zdravstveno reformo podpirajo? (Če Izhodišč in stališč ne poznate, vam jih lahko posredujemo.)

- Ne. Imamo svoj predlog posodobitve pokojninskega sistema (zavarovanje pravic, solidarna vzdržnost pri zbiranju sredstev).
- ZL-DSD se zavzema za prenavo zdravstvenega sistema - odprava dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, zamejitev privatizacije, ukinjanje koncesij, prioriteta osnovni zdravstveni dejavnosti in dispanzerski metodi dela - več preventive, nadzora kakovosti,...).

Kakšen naj bo zakon o rezervnem demografskem skladu?

- Negativno mnenje o predlaganem rezervnem skladu:
- predlagamo posodobitve pokojninskega sistema (zavarovanje pravic, solidarna vzdržnost pri zbiranju sredstev)

Kako boste zagotovili ustrezen življenjski standard upokojencev?

- Dvig minimalne plače tako, da bo tudi najnižja pokojnina za polno delovno dobo nad pragom revščine.

SOCIALNI DIALOG:

Kako gledate na socialni dialog in reprezentativnost socialnih partnerjev? Kakšen pomen imajo za vas sklepi Ekonomsko-socialnega sveta?

- Informativne narave. Opaziti premoč kapitala ter povezavo države in kapitala.

Socialni dialog je del evropskega socialnega modela in element Pogodbe o delovanju Evropske unije. Ali menite, da je čas, da socialni dialog postane ustavna kategorija? Ali menite, da Slovenija potrebuje socialni sporazum in ali si boste prizadevali za njegovo sklenitev?

- DA.
- DA.
- DA.

Kako vidite financiranje socialnega dialoga in kolektivnih pogajanj (financirajo jih le člani sindikalnih in delodajalskih organizacij)? Ali menite, da Slovenija potrebuje splošno kolektivno pogodbo za gospodarstvo oziroma dogovor o politiki plač?

Kakšen je vaš pogled na možnosti normativne ureditve razlik med pravicami članov in nečlanov sindikata?

- Financirajo ju vsi sodelujoči v socialnem dialogu in kolektivnem pogajanju.
- DA. Krovne kolektivne pogodbe so zelo pomembne.
- Sindikati morajo podpirati pravice vseh delavcev.